

Seat No. : _____

TA-119

M.A. Sem. - II

April-2013

Sanskrit (409)

संस्कृत - गुजराती - निबंध

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (ક) નીચેનામાંથી ગમે તે એક વિષય ઉપર સંસ્કૃતમાં આશરે વીસ પંક્તિમાં નિબંધ લખો : **10**
- (1) पितामहः भीष्मः ।
- (2) वर्षायाः ऋतुः ।
- (3) नौकाविहारः ।
- (ખ) સૂચનાનુસાર સંસ્કૃત ભાષામાં વર્ણન કરો : (ગમે તે એક) **4**
- (1) ग्रीष्मर्तौ पृथ्वी-पर्वत-पत्तनानाम् दशा ।
- (2) उद्याने वृक्षाः लताः च ।
- (3) कर्णस्य इन्द्राय कवच-कुण्डल-दानम् ।
2. (ક) નીચેનામાંથી ગમે તે એક વિષય ઉપર દરેક વાક્યમાં ઓછામાં ઓછું એક વિશેષણ વાપરીને સંસ્કૃતમાં આશરે પંદરેક પંક્તિમાં નિબંધ લખો : **10**
- (1) होलिकापर्व ।
- (2) काशी नगरी ।
- (ખ) વાક્યમાં ક્રિયાવિશેષણના પ્રયોગ સાથે સંસ્કૃત ભાષામાં (આઠ-દશ પંક્તિઓમાં, ગમે તે એકનું) વર્ણન કરો : **4**
- (1) रथयात्रायाम् भक्तजनानाम् प्रवृत्तिः ।
- (2) वर्षायाम् ऋतौ अतिवृष्टिप्रकोपः ।
- (3) ग्रीष्मे आतपेन पीडिताः प्राणिनः ।
3. (ક) યથાવકાશ સતિ સપ્તમીનો પ્રયોગ કરી નીચેનામાંથી ગમે તે એક વિષય ઉપર સંસ્કૃત ભાષામાં આશરે પંદરેક પંક્તિમાં નિબંધ લખો : **10**
- (1) कुरुक्षेत्रम् नगरम् ।
- (2) ग्रीष्मस्य ऋतुः ।
- (3) रथयात्रा ।

- (ખ) નીચેનાં વાક્યોને સતિ સપ્તમીના પ્રયોગ તરીકે બદલીને ફરી લખો : (ગમે તે બે) 4
- (1) પ્રતિવર્ષમ્ યદા ફાલ્ગુનમાસઃ આગચ્છતિ, તદા હોલિકાયાઃ પર્વ સમાગચ્છતિ ।
  - (2) અગ્નિઃ પ્રકટિતઃ । હોલિકા પ્રજ્વલિતા । પ્રહલાદઃ પરિરક્ષિતઃ ।
  - (3) યદા પ્રહલાદઃ પરમેશ્વરં સ્મરતિ સ્મ, તદા તસ્ય પિતા હિરણ્યકશિપુઃ કુપ્યતિ સ્મ ।
4. (ક) નીચેનામાંથી ગમે તે એક ઉપર આશરે ત્રીસેક પંક્તિમાં ગુજરાતીમાં નિબંધ લખો : 10
- (1) કવિતા કામિનીના સ્વામી કાલિદાસ.
  - (2) સંસ્કૃત સાહિત્યના ઉપજીવ્ય તરીકે મહાભારત.
  - (3) કરુણા તો ભવભૂતિની જ.
- (ખ) સંક્ષેપમાં નોંધ લખો : (ગમે તે એક) 4
- (1) કોમલકાન્ત-પદાવલિના કવિ તરીકે જયદેવ.
  - (2) બાણનો કૌટુંબિક પરિચય
  - (3) વ્યાસની કૃતિઓ
5. નીચેના પ્રશ્નોના સંક્ષેપમાં ઉત્તર આપો : 14
- (1) કેરી અને આંબાના ઝાડને માટે સંસ્કૃતમાં કયો શબ્દ છે ?
  - (2) સંસ્કૃતમાં ઋતુ અને નગર શબ્દ કયા લિંગમાં વપરાય છે ?
  - (3) કાશીના બે પર્યાય નામો લખો.
  - (4) ગીતગોવિન્દમાં નાયક તરીકે કોણ છે ?
  - (5) કાલિદાસના કાવ્યની કોઈ બે વિશેષતા જણાવો.
  - (6) હર્ષચરિત અને કાદમ્બરીનો સાહિત્યપ્રકાર શો છે ?
  - (7) ગંગાના કોઈ બે વિશેષણો સંસ્કૃતમાં લખો.